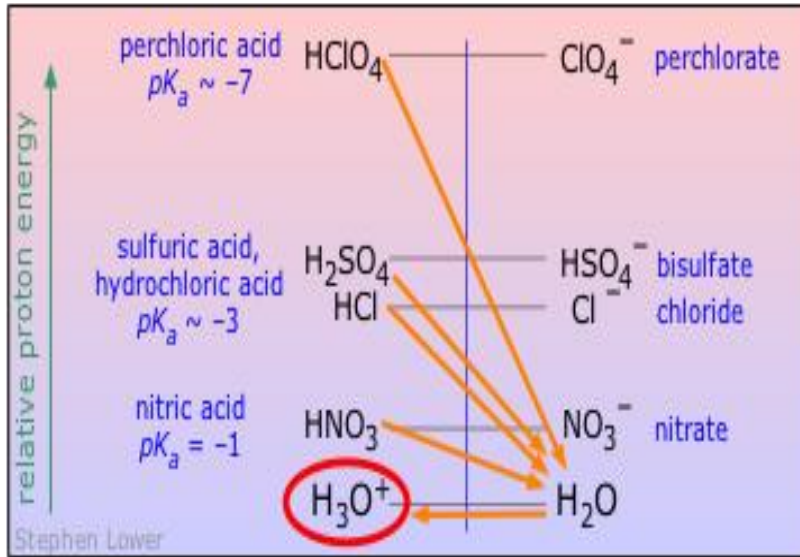

ACID-BASE EQUILIBRIA IN WATER

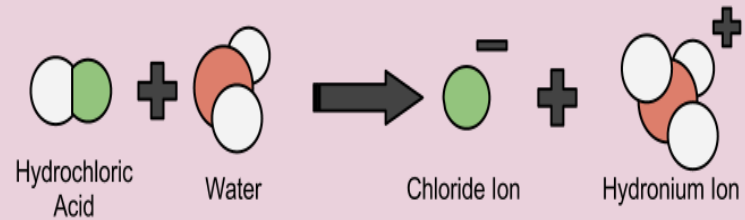
Importance of Weak Acids and Weak Bases in Pharmacy and Medicine

Rubin Gulaboski

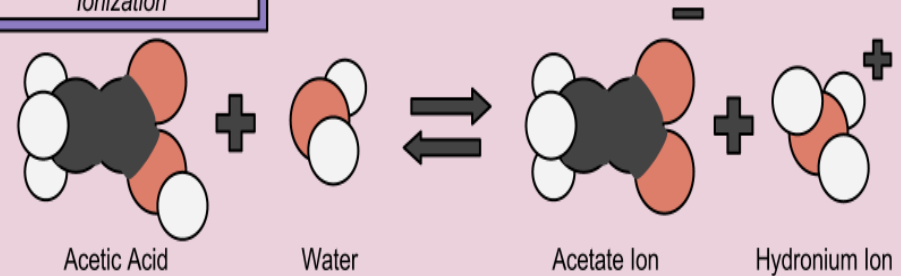
Goce Delcev University, Stip, Macedonia

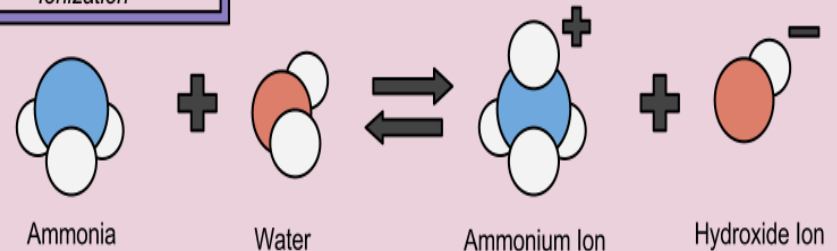
Acid and Base Ionization Equations

A Strong Acid - Complete Ionization

A Weak Acid - Partial Ionization

A Weak Base - Partial Ionization

Acid-Base Equilibria

L.O.: To be able to explain what a buffer is.
To be able to explain how a buffer works.

Киселини и Бази

ШТО Е ВАЖНО ДА НАУЧИМЕ ВО ОВИЕ ЛЕКЦИИ

- Природа на киселини и бази
- рамнотежа во раствори на киселини и јачина на киселини
- скала на рН
- Пресметување на рН на СИЛНИ Киселини
- Пресметување на рН на СЛАБИ Киселини
- Бази (Хидроксиди)
- Поли-протонски киселини
- пресметување на МАСА на активна компонента во лекови преку мерење САМО на рН!!!**
- пресметки на константи на дисоцијација на лекови**

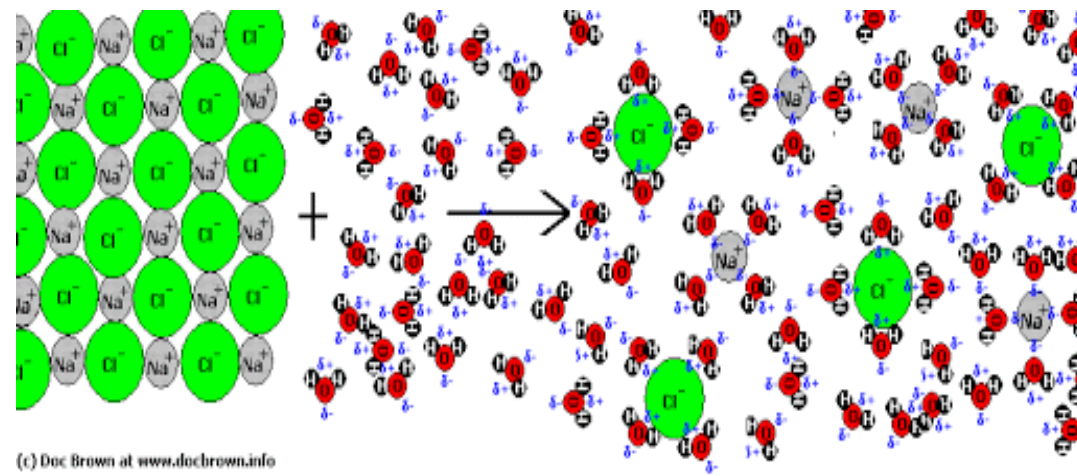
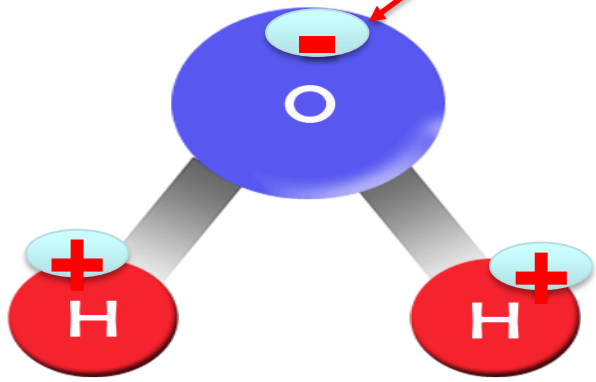
ДА ЗАПАМТИМЕ И НИКОГАШ ДА НЕ ЗАБОРАВИМЕ!!!!!!

-ЈОНИТЕ ШТО СЕ НОСИТЕЛИ НА
КИСЕЛИНСКИТЕ СВОЈСТВА ВО
ВОДЕНИТЕ РАСТВОРИ се
ВОДОРОДНИТЕ ЈОНИ т.е. H^+ јоните (или H_3O^+ јони), што
уште се нарекуваат и ПРОТОНИ (или хидрониум јони H_3O^+)

-ЈОНИТЕ ШТО СЕ НОСИТЕЛИ НА БАЗНИТЕ СВОЈСТВА
ВО
ВОДЕНИТЕ РАСТВОРИ се
ХИДРОКСИДНИТЕ ЈОНИ т.е. OH^- јоните,

МНОООГУ ВАЖНОООО!!!! ВОДАТА Е ПОЛАРНА МОЛЕКУЛА (има + и -)

Сите Јони и МОЛЕКУЛИ кога се раствораат во вода, ТИЕ СЕ ОБИКОЛЕНИ Или ХИДРАТИРАНИ со молекули на вода, а не стојат слободни И независни!!!

(c) Doc Brown at www.docbrown.info

A diagram showing three types of water molecules. On the left is a simple water molecule (H₂O). In the middle is a hydrated cation, where a blue sphere is surrounded by several water molecules. On the right is a hydrated anion, where a green sphere is surrounded by several water molecules.

Water molecule   Hydrated cation   Hydrated anion

A diagram showing the hydration of a cation and an anion. On the left, a blue sphere with a plus sign (+) is surrounded by water molecules with their red oxygen atoms facing the cation. On the right, a red sphere with a minus sign (-) is surrounded by water molecules with their blue hydrogen atoms facing the anion.

Hydration
MCAT-Review.org

Киселини и бази, теории и дефиниции

Дефиниции

1. Arrhenius-ова теорија
  - **КИСЕЛИНИ** се ДОНОРИ на H^+ јони
  - **БАЗИ** СЕ донори на OH^- јони
2. Arrhenius-ова проширена дефиниција
  - Киселините ја зголемуваат концентрацијата на **$[H^+]$ јони во ВОДЕН РАСТВОР во однос на чистата вода**
  - **БАЗИТЕ** ја зголемуваат концентрацијата на **$[OH^-]$ јоните во воден раствор во однос на чистата вода**
3. Brønsted-Lowry-ева теорија за киселини и бази(1923)
  - **КИСЕЛИНИТЕ СЕ ДОНОРИ НА H^+ јони**
  - **БАЗИТЕ СЕ** се АКЦЕПТОРИ НА H^+ јони

Arrhenius
1903
Nobel Prize

Киселини и Бази

Brønsted-Lowry-ева теорија за киселини и бази

А Brønsted-Lowry-ева **КИСЕЛИНА** е супстанца што *ДОНИРА* H^+ јон, т.е., proton).

А Brønsted-Lowry-ева **БАЗА** е супстанца што може *ДА ПРИМИ* H^+ јон.

Киселините и базите постојат како т.н. **КОНЈУГИРАН** *киселинско* - *базен* пар.

Што е тоа КОЊУГИРАНА БАЗА и Коњугирана киселина?

--Коњугирана база – одземи H^+ јон од **киселината**

--Коњугирана киселина додади H^+ на **базата**

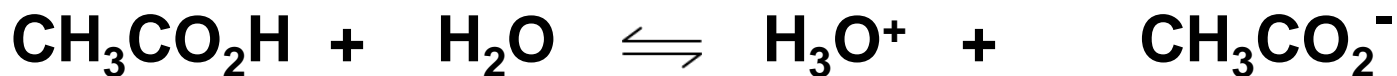
примери

1. OH^- е коњугирана база од....

2. H_2O е коњугирана база од...

3. H_2O е коњугирана киселина од...

4. H_3O^+ (или H^+) е коњугирана киселина од

оцетна киселина

ацетатен анјон

парови

1

2

2

1

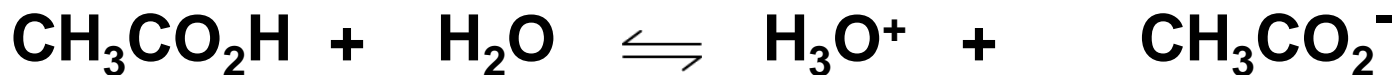
киселина

база

киселина

база

#1

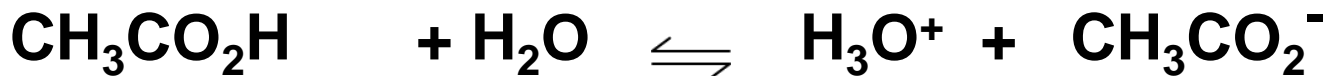
киселина

база

Коњугирана
киселина на
H₂O

Коњугирана база
на CH₃CO₂H

#2

Коњугирана
киселина на
CH₃CO₂⁻

Коњугирана
база на H₃O⁺

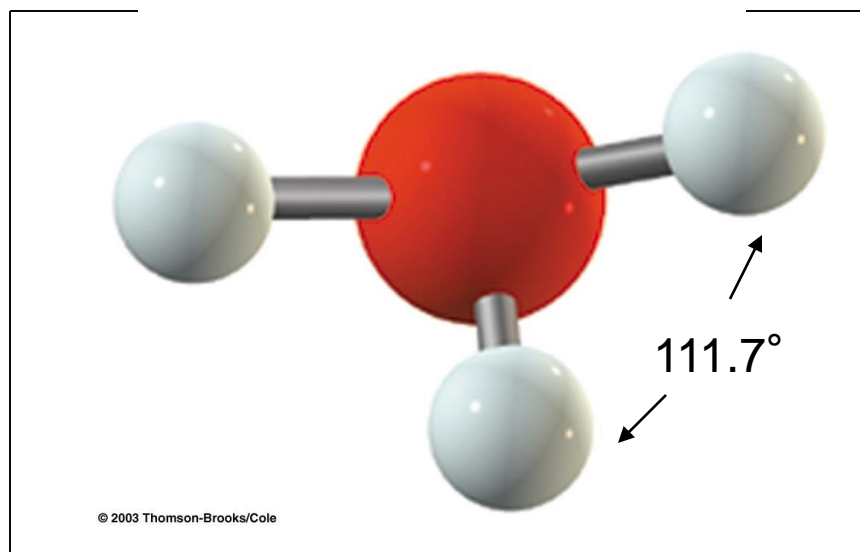
киселина

база

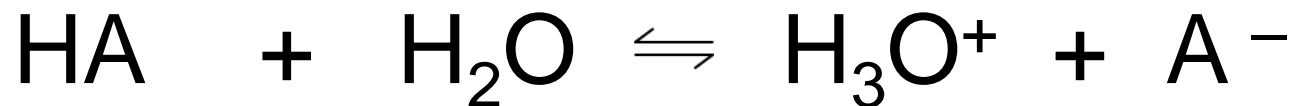

НОМЕНКЛАТУРА

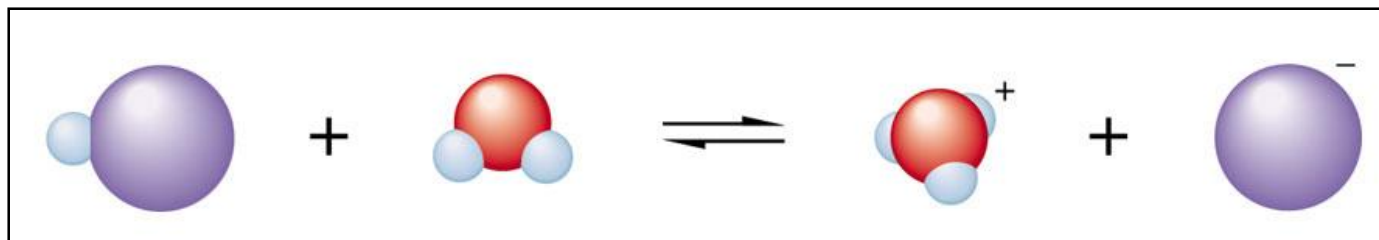
Во вода H^+ јонот (протонот) е ХИДРАТИРАН со молекули вода и е во форма на H_3O^+ јон што се нарекува **ХИДРОНИУМ ЈОН**. Хидрониум јонот има иста геометрија како NH_3 .

+

HA = е, на пример, HCl

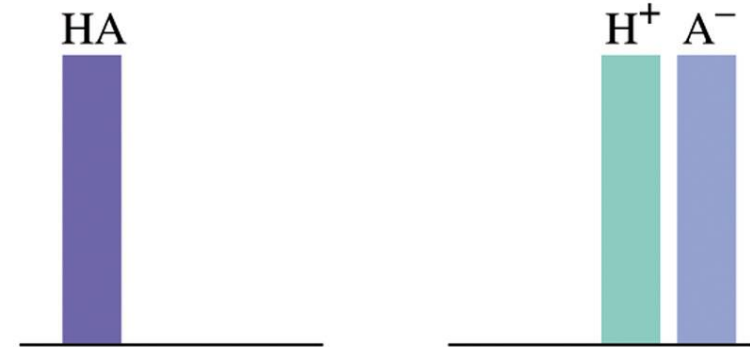

- **Постои НАТПРЕВАР кој** да го прими протонот помеѓу двете базе т.е. Меѓу H_2O и A^-
- ДОКОЛКУ H_2O е појака база од A^- , тогаш рамнотежата е поместена на десно.
- Доколку, пак, A^- е појака база од H_2O , тогаш рамнотежата е поместена на левата страна.

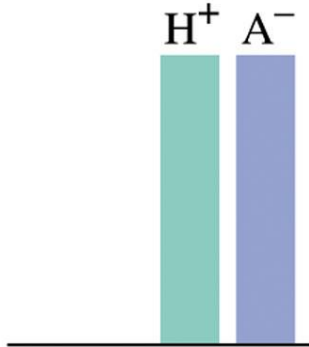
ЈАЧИНА НА КИСЕЛИНИТЕ: графички приказ за јачината на две различни по јачина киселини во воден раствор.

Во рамнотежа
После
дисоцијација

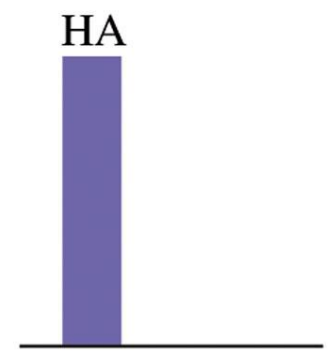
Пред дисоцијација

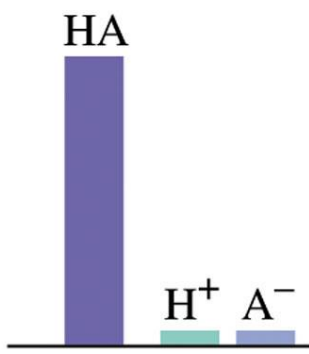
(a)

(a)

(b)

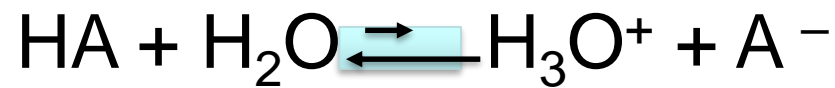

(b)

А. **СИЛНА КИСЕЛИНА:**
рамнотежата е поместена десно

Б. **СЛАБА КИСЕЛИНА:**
рамнотежата е лево

Кога дадена киселина се раствора во вода, тогаш
КИСЕЛИНАТА ДАВА Протон H^+ јон на водата

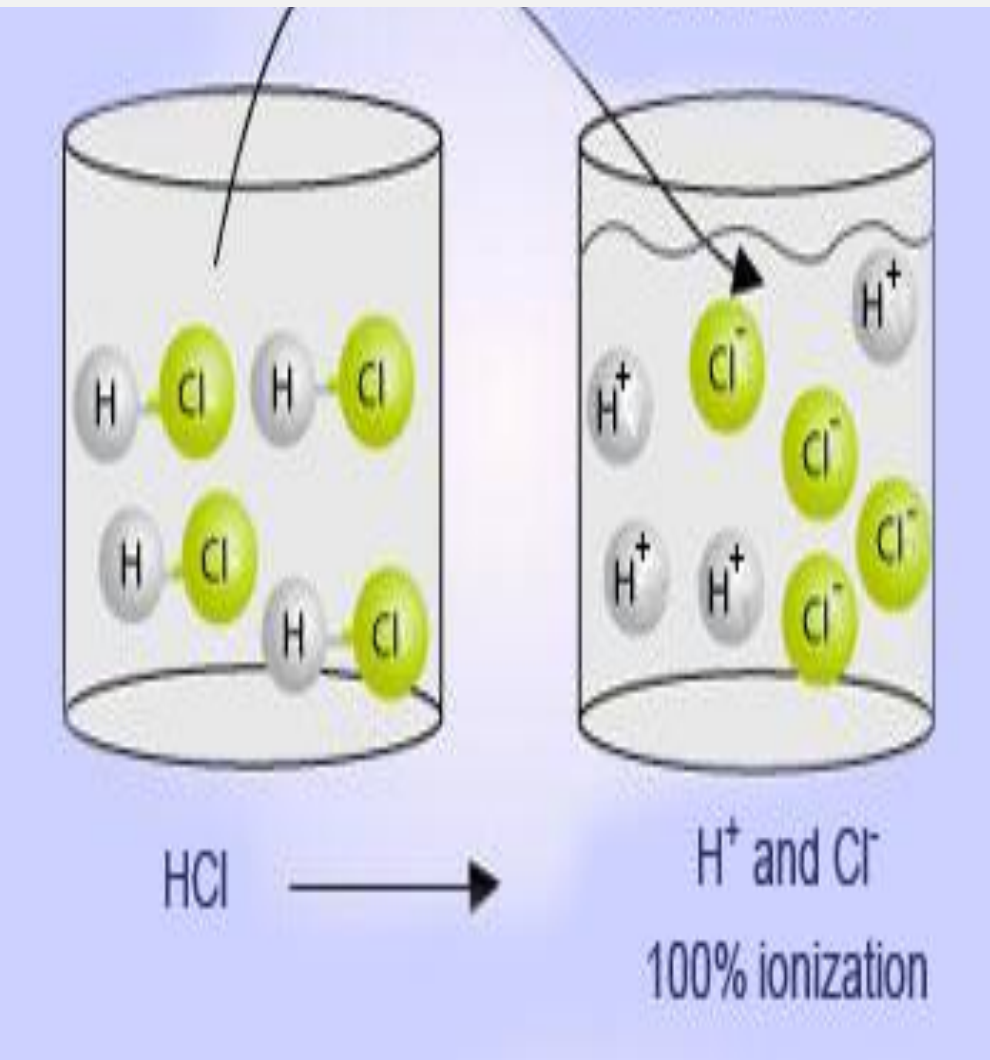
Јонот што се формира кога H^+ дисоцира од киселината
Се присоединува кон водата е H_3O^+ ХИДРОНИУМ ЈОН

СИЛНИ КИСЕЛИНИ се тие што се ЦЕЛОСНО
ДИСОЦИРАНИ кога ќе се растворот во вода
И НЕ ПОСТОЈАТ НЕДИСОЦИРАНИ ОРИГИНАЛНИ
МОЛЕКУЛИ ОД КИСЕЛИНАТА ВО РАСТВОРОТ

СЛАБИ КИСЕЛИНИ се тие што ДЕЛУМНО СЕ
ДИСОЦИРАНИ кога ќе се растворот во вода
И во растворот ПОСТОЈАТ и НЕДИСОЦИРАНИ ОРИГИНАЛНИ
МОЛЕКУЛИ ОД КИСЕЛИНАТА

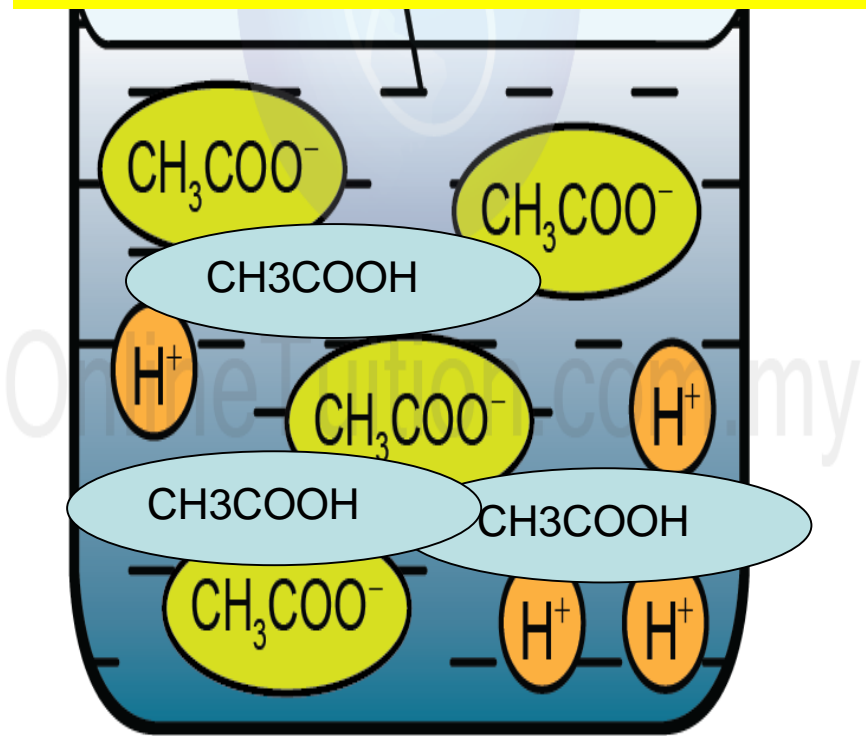
HCN ; HNO_2 ; H_3PO_4 ; H_2S ; CH_3COOH се слаби киселини

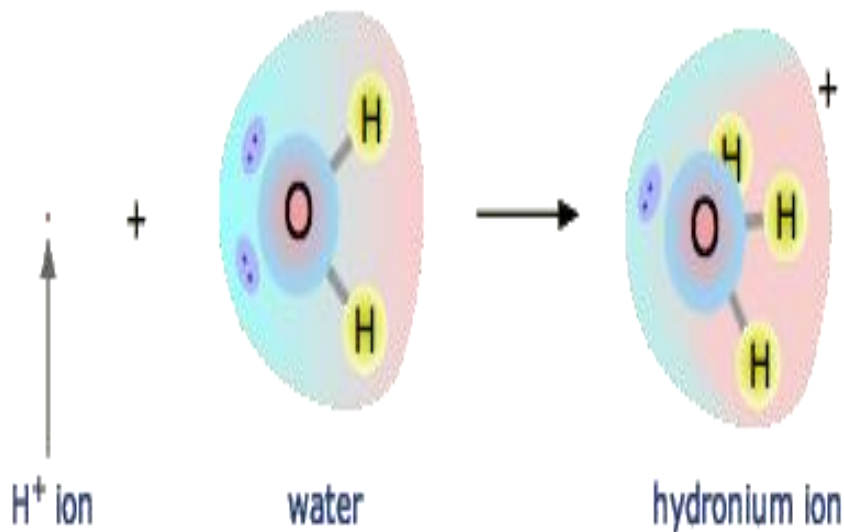
СИЛНА КИСЕЛИНА---е
ЦЕЛОСНО ДИСОЦИРАНА во вода
Пример HCl во вода

СЛАБА КИСЕЛИНА---е
ДЕЛУМНО ДИСОЦИРАНА

во вода
Пример CH₃COOH во вода
Има МНОГУ НЕДОСИЦИРАНИ
Молекули на CH₃COOH
И тие недисоцирани молекули
НЕ ПРИДОНЕСУВААТ КОН
Киселоста на растворот

ЗАПАМТИ!!!

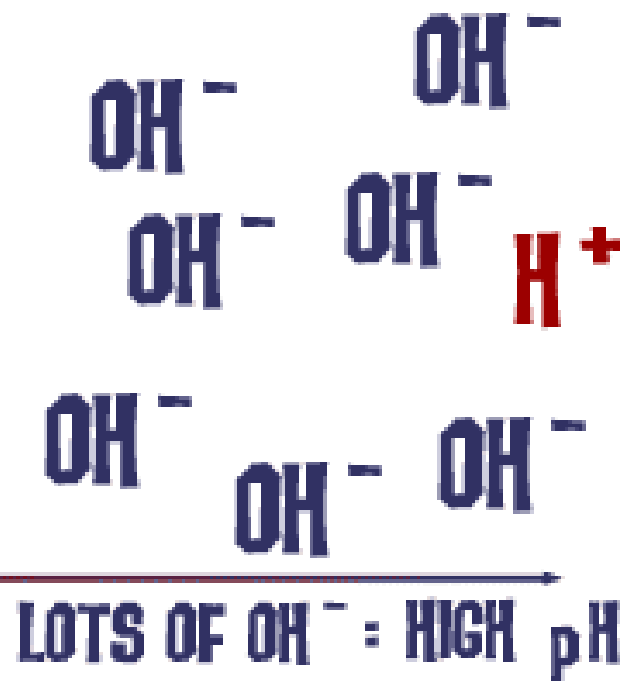
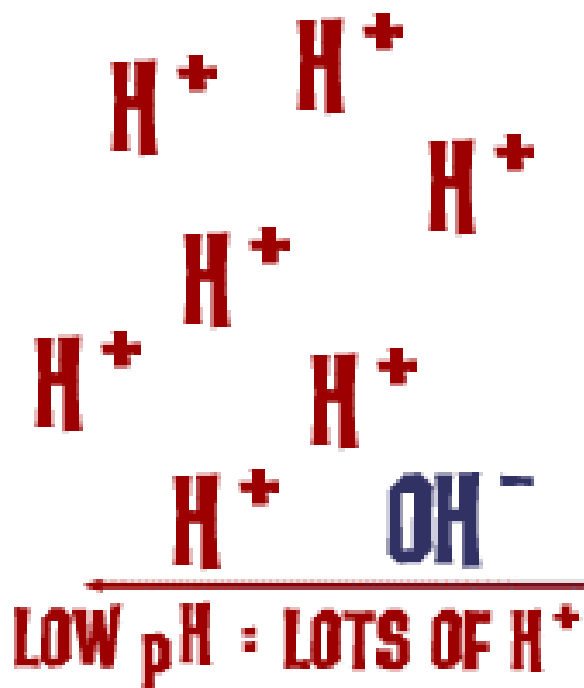
НОСИТЕЛИ НА КИСЕЛИНСКИ СВОЈСТВА СЕ

ХИДРОНИУМ H_3O^+ ЈОНИ

(а не се и недисоцираните молекули на киселините)!

На **БАЗНИ СВОЈСТВА**

Носители се **OH^- јоните!**

ЗАПАМТИ: !!!!!

-КВАНТИТАТИВНА МЕРКА ЗА ЈАЧИНАТА НА КИСЕЛИНИТЕ Е ВРЕДНОСТА НА НИВНАТА КОНСТАНТА НА ДИСОЦИЈАЦИЈА (т.е. На КОНСТАНТАТА НА РАМНОТЕЖА НА ТАА КИСЕЛИНА КОГА Е РАСТВОРЕНА ВО ВОДЕН РАСТВОР) “ K_a ”

....колку вредноста на Константата на дисоцијација K_a е ПОГОЛЕМА, Толку е ПОСИЛНА дадена киселина и обратно.

ВАЖНО: КОНСТАНТАТА НА ДИСОЦИЈАЦИЈА МОЖЕ да БИДЕ ПОМАЛА од 1, НО НЕ МОЖЕ да БИДЕ ПОМАЛА од НУЛА!!! Т.е. Константата на дисоцијација НИКОГАШ НЕ МОЖЕ да БИДЕ НЕГАТИВЕН БРОЈ!!!!!!

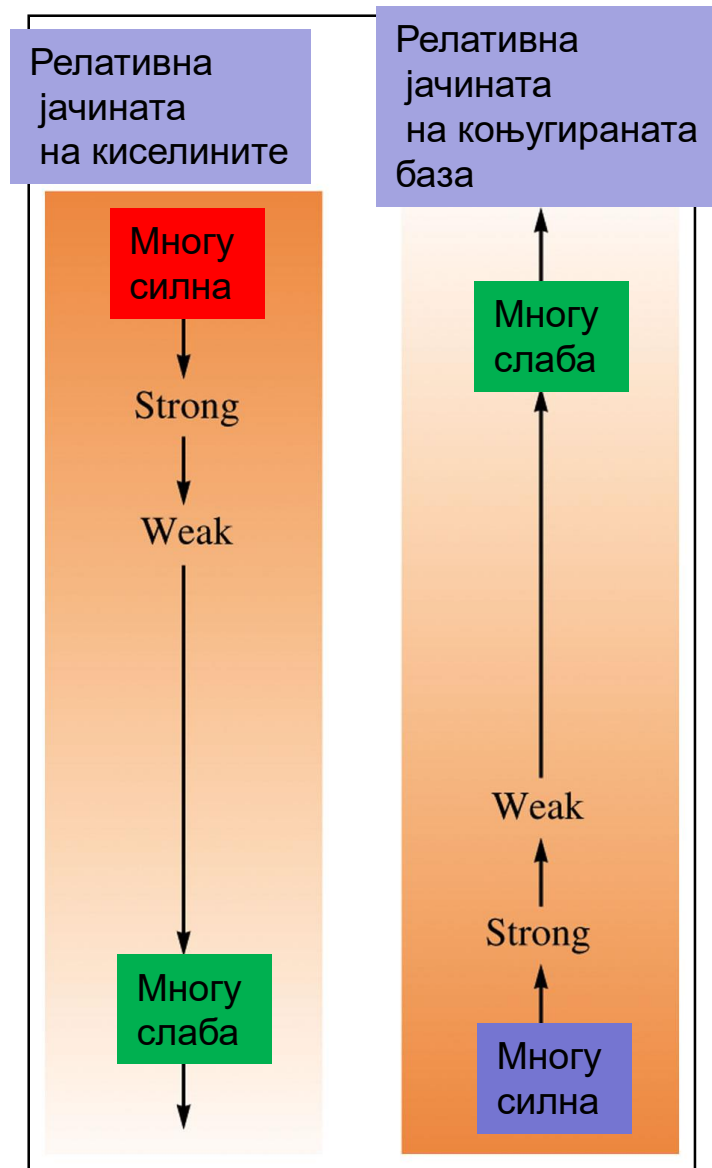
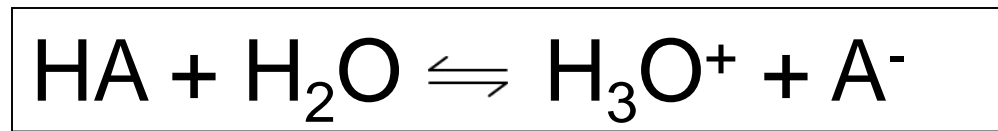
Пример.

Киселината HA има константа на дисоцијација од 10^{-1} mol/L

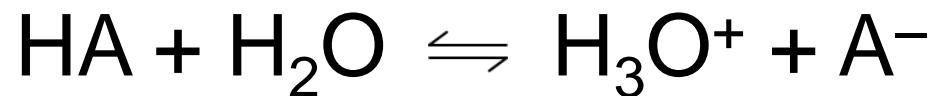
Киселината HB има константа на дисоцијација 0.001 mol/L

Која од овие две киселини е посилна?

Релација меѓу јачината на киселината и на нејзината коњугирана база

Е Исто како да имаме

TABLE 7.2

Вредности на K_a за некои монопротонски киселини

Formula	Name	Value of K_a
HSO_4^-	Hydrogen sulfate ion	1.2×10^{-2}
HClO_2	Chlorous acid	1.2×10^{-2}
$\text{HC}_2\text{H}_2\text{ClO}_2$	Monochloroacetic acid	1.35×10^{-3}
HF	Hydrofluoric acid	7.2×10^{-4}
HNO_2	Nitrous acid	4.0×10^{-4}
$\text{HC}_2\text{H}_3\text{O}_2$	Acetic acid	1.8×10^{-5}
$[\text{Al}(\text{H}_2\text{O})_6]^{3+}$	Hydrated aluminum(III) ion	1.4×10^{-5}
HOCl	Hypochlorous acid	3.5×10^{-8}
HCN	Hydrocyanic acid	6.2×10^{-10}
NH_4^+	Ammonium ion	5.6×10^{-10}
HOC_6H_5	Phenol	1.6×10^{-10}

↑
Increasing acid strength

K_a е константа на АЦИДИТЕТ кај киселините

TABLE 8-2

Константи на киселост на некои киселини на 25C

Acid	Formula	Conjugate Base	K_a	pK_a
Hydriodic	HI	I^-	$\approx 10^{11}$	≈ -11
Hydrobromic	HBr	Br^-	$\approx 10^9$	≈ -9
Perchloric	$HClO_4$	ClO_4^-	$\approx 10^7$	≈ -7
Hydrochloric	HCl	Cl^-	$\approx 10^7$	≈ -7
Chloric	$HClO_3$	ClO_3^-	$\approx 10^3$	≈ -3
Sulfuric (1)	H_2SO_4	HSO_4^-	$\approx 10^2$	≈ -2
Nitric	HNO_3	NO_3^-	≈ 20	≈ -1.3
Hydronium ion	H_3O^+	H_2O	1	0.0
Urea acidium ion	$(NH_2)CONH_3^+$	$(NH_2)_2CO$ (urea)	6.6×10^{-1}	0.18
Iodic	HIO_3	IO_3^-	1.6×10^{-1}	0.80
Oxalic (1)	$H_2C_2O_4$	$HC_2O_4^-$	5.9×10^{-2}	1.23
Sulfurous (1)	H_2SO_3	HSO_3^-	1.5×10^{-2}	1.82
Sulfuric (2)	HSO_4^-	SO_4^{2-}	1.2×10^{-2}	1.92
Chlorous	$HClO_2$	ClO_2^-	1.1×10^{-2}	1.96
Phosphoric (1)	H_3PO_4	$H_2PO_4^-$	7.5×10^{-3}	2.12
Arsenic (1)	H_3AsO_4	$H_2AsO_4^-$	5.0×10^{-3}	2.30
Chloroacetic	$ClCH_2COOH$	$ClCH_2COO^-$	1.4×10^{-3}	2.85
Hydrofluoric	HF	F^-	6.6×10^{-4}	3.18
Nitrous	HNO_2	NO_2^-	4.6×10^{-4}	3.34
Formic	$HCOOH$	$HCOO^-$	1.8×10^{-4}	3.74

Кај киселините и базите се дефинираат и параметри pK_a и pK_b , што се дефинирани со изразите:

За киселините:

$$pK_a = -\log(K_a) \text{ или } K_a = 10^{-pK_a}$$

За базите

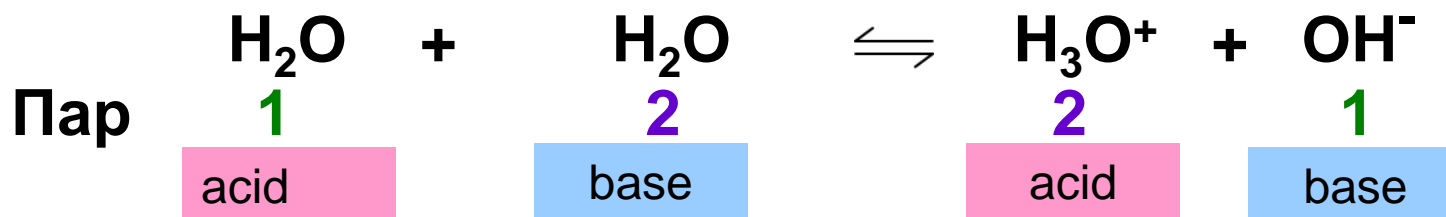
$$pK_b = -\log(K_b) \text{ или } K_b = 10^{-pK_b}$$

pK_a и pK_b СЕКОГАШ се позитивни (за слаби киселини)

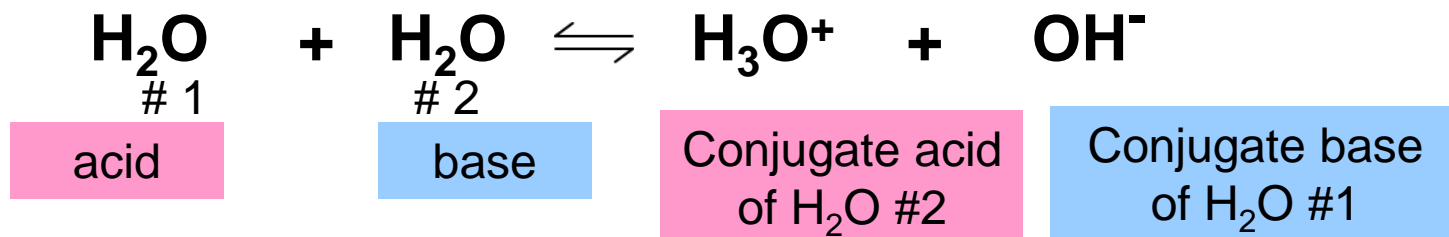
На 25 С за еден КИСЕЛИНСКО-базен пар (пример за оцетна киселина и ацетатниот јон) важи релацијата

$$pK_a + pK_b = 14$$

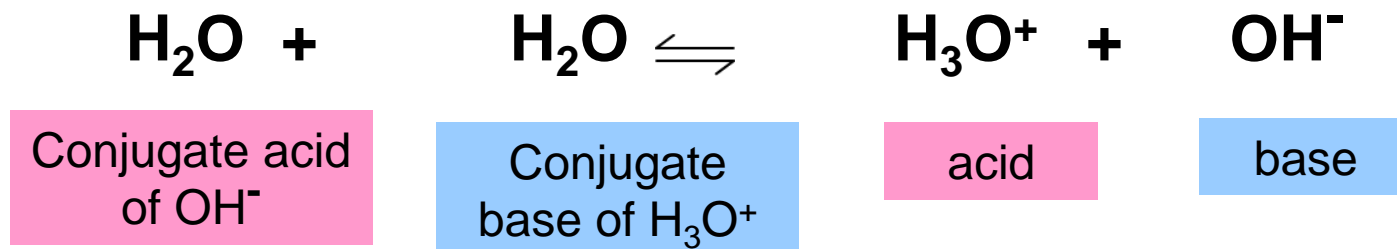
Автојонизација на H_2O

Ситуација бр #1

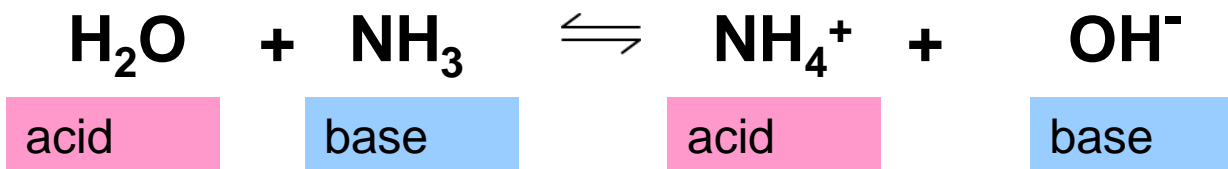
Ситуација бр #2

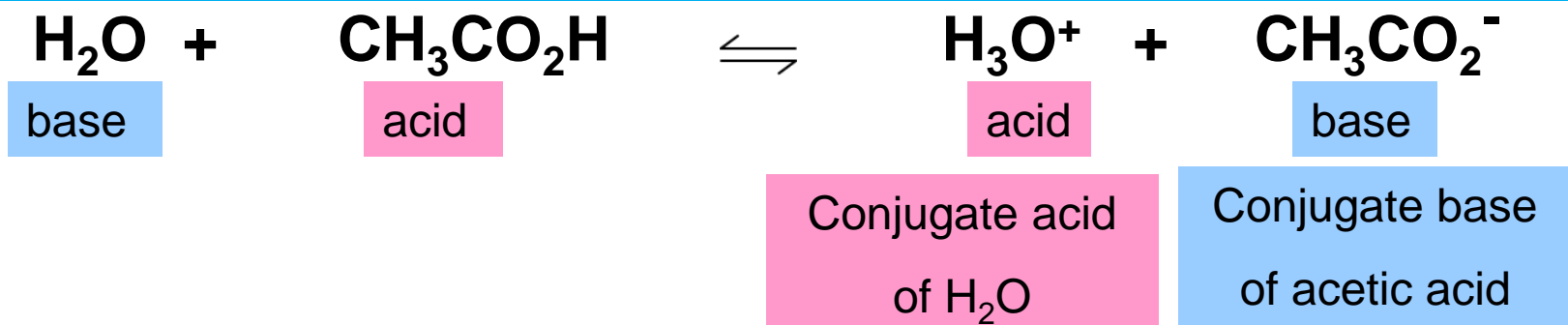
Amphoterism – или АМФОТЕРНОСТ е појава кога даден ЈОН или МОЛЕКУЛА може да се однесува И како КИСЕЛИНА и КАКО БАЗА во зависност од условите во кои се наоѓа

Amphoterism – примери за водата

1.) ВОДАТА кога е во средина на NH_3 е КИСЕЛИНА

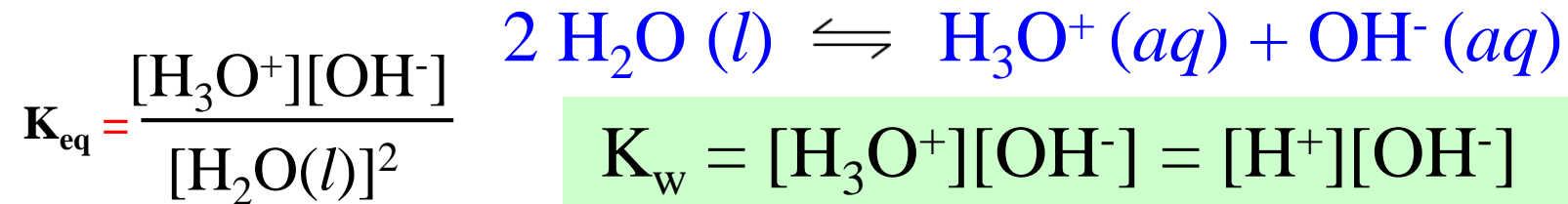

2.) но, ВОДАТА е БАЗА кога е во присуство на
Оцетна киселина

Водата се однесува и како БАЗА и како КИСЕЛИНА

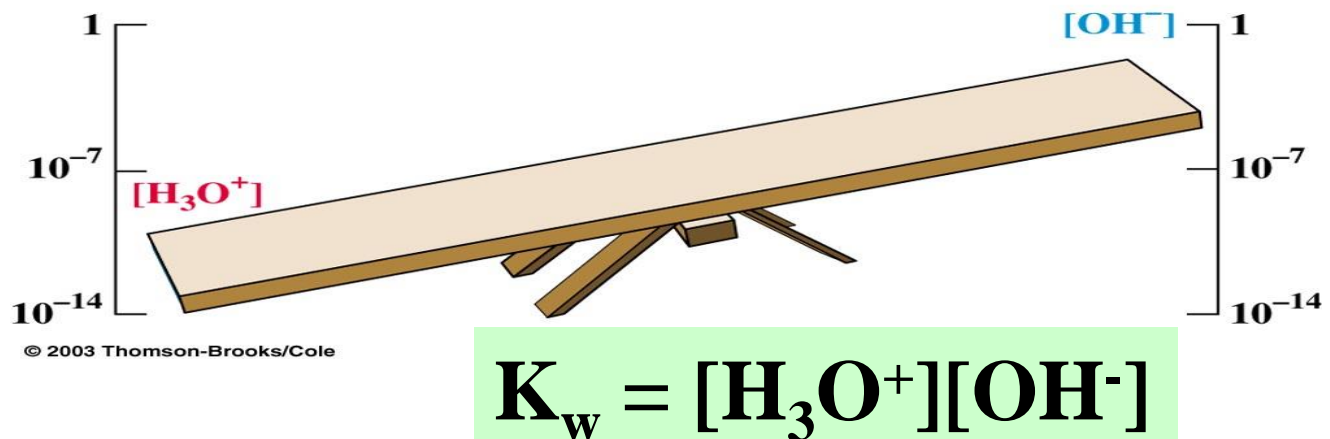
Автојонизација на водата, рамнотежа:

$$K_w = [H_3O^+][OH^-] = [H^+][OH^-]$$

$$K_w = 1.0 \times 10^{-14} \text{ mol}^2\text{dm}^{-6} \text{ (на } 25^\circ\text{C)}$$

Видоде дека Во чиста вода важи $[H^+] = [OH^-]$

ВАЖНО ДА СЕ ЗАПОМНИ

$\text{pH} = -\log(c[\text{H}^+])$ .... каде $c[\text{H}^+]$ е МОЛАРНА (количинска) концентрација на H^+ јоните... ако го знаеме pH , тогаш

Концентрацијата на H^+ јоните се пресметува со

$$c[\text{H}^+] = 10^{-\text{pH}}$$

$\text{pOH} = -\log(c[\text{OH}^-])$ .... каде $c[\text{OH}^-]$ е МОЛАРНА (количинска) концентрација на OH^- јоните... ако го знаеме pOH , тогаш

Концентрацијата на OH^- јоните се пресметува со

$$c[\text{OH}^-] = 10^{-\text{pOH}}$$

$\text{pH} + \text{pOH} = 14$ ---секогаш важи на $25\text{ }^\circ\text{C}$!!!

$$c([\text{H}^+]) \times c([\text{OH}^-]) = 10^{-14} \text{ mol}^2\text{dm}^{-6}$$

КОГА ни е дадена концентрација на OH^- јони, најпрво е најдобро да го пресметаме pOH , а потоа, доколку се бара во задачата pH , тогаш

pH ќе го пресметаме како: $\text{pH} = 14 - \text{pOH}$

Скала на рН

$$\text{pH} = -\log_{10}[\text{H}_3\text{O}^+]$$

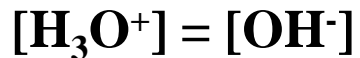
Што е исто со

$$\text{pH} = -\log_{10}[\text{H}^+]$$

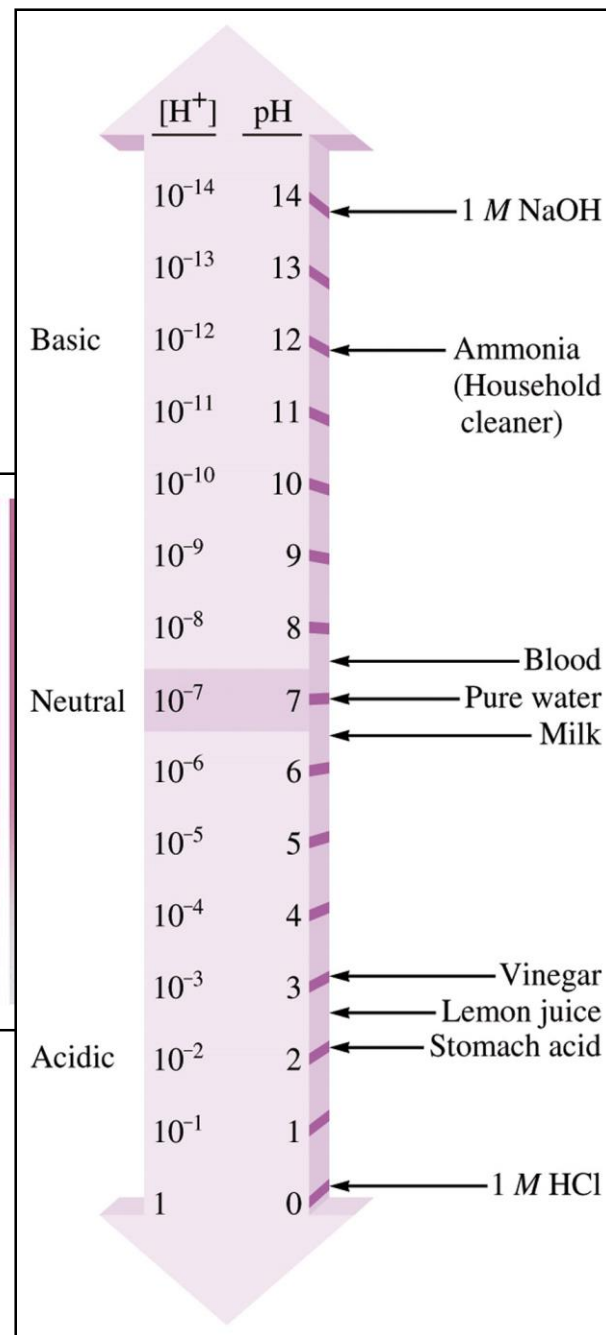
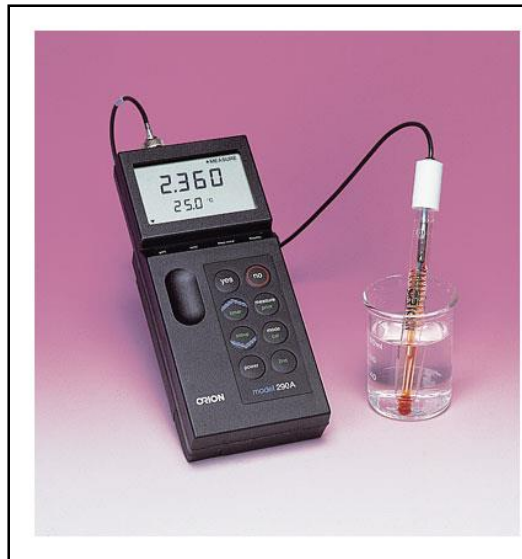
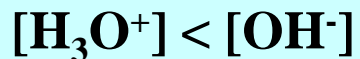
pH < 7 кисел раствор

pH = 7 неутрално

pH > 7 базно

Пресметување на рН на силни киселини и силни бази

$$\text{pH} = -\log_{10}[\text{H}_3\text{O}^+]$$

Пример

Пресметај го рН (at 25°C) на воден раствор што содржи

$\text{OH}^-(aq)$ во концентрација од $1.2 \times 10^{-6} \text{ mol/L}$

Решение

За да се пресмета рН, ни треба да ја определиме моларната концентрација на $\text{H}^+(aq)$, преку изразот

$$[\text{H}^+] \times [\text{OH}^-] = K_w$$

$$[\text{H}^+] = K_w / [\text{OH}^-] = 10^{-14} / 1.2 \times 10^{-6} = 8.3 \times 10^{-9} \text{ mol/L}$$

$$\text{pH} = -\log[8.3 \times 10^{-9}] = 8.1$$

Силни Киселини

СИЛНА КИСЕЛИНА е онаа што ЦЕЛОСНО дисоцира во воден раствор, при што дава $\text{H}^+(\text{aq})$ јони ТОЛКУ КОЛКУ ШТО Е ПОЧЕТНАТА КОНЦЕНТРАЦИЈА на киселината, **НО САМО ДОКОЛКУ** киселината е од типот „**НА**„.

Пр. хлороВодородна киселина (HCl) е СИЛНА кис.:

Со растворање на 0.10 mol HCl во вода, до краен волумен од 1.0 L , ќе даде кајна концентрација од 0.1 mol/L на $\text{H}^+(\text{aq})$.

$$\text{pH} = -\log(c(\text{H}^+)) = -\log(0.1) = 1$$

Ако знаеме дека концентрацијата на $\text{H}^+(\text{aq})$ е 0.1 mol/L , тогаш Можеме да ја пресметаме и концентрација на на OH^- од р-ката

$$[\text{H}^+] \times [\text{OH}^-] = K_w$$

$$[\text{OH}^-] = K_w / [\text{H}^+] = 10^{-14} / 10^{-1} = 10^{-13} \text{ mol/L}$$

Пример 2. Пресметај го рН на јаката киселина H_2SO_4 со концентрација од 0.0005 mol/L што е ЦЕЛОСНО ДИСОЦИРАНА ВО ВОДА

Кај сите задачи, **Најпрво пишуваме равенка на ДИСОЦИЈАЦИЈА НА H_2SO_4**

Прва работа: **ШТО ни кажува равенката на ДИСОЦИЈАЦИЈАТА НА H_2SO_4 ?**

-> **равенката ни кажува дека КОГА ЌЕ ДИСОЦИРА ЕДНА МОЛЕКУЛА НА H_2SO_4 , како резултат на таа дисоцијација **СЕ ДОБИВААТ 2 H^+ јони.****

-> Тоа значи дека-КОНЦЕНТРАЦИЈАТА на H^+ јоните во растворот е ДВА ПАТИ ПОГОЛЕМА од почетната концентрација на $c_0(\text{H}_2\text{SO}_4)$ ...или, во конкретниов случај

$$c(\text{H}^+) = 2 \times c_0(\text{H}_2\text{SO}_4) = 2 \times 0.0005 \text{ mol/L} = 0.001 \text{ mol/L}$$

Оттука, рН ќе биде

$$\text{pH} = -\log[c(\text{H}^+)] = -\log(0.001) = 3$$

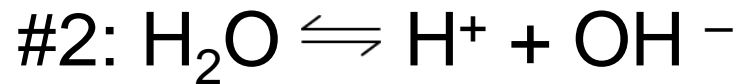
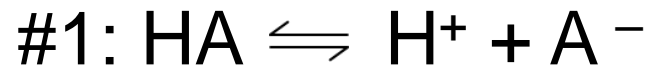
За дома: Пресметај го рН на јаката Пикринска киселина со формула H_3Pic , со Почетна концентрација на H_3Pic од 0.000033 mol/L .

Помош: Прво напиши ја равенката на дисоцијацијата на H_3Pic киселината

СЛАБИ КИСЕЛИНИ

Кај слабите киселини од тип “**HA**”, вредноста на константата на ацидитет (дисоцијација) **K_a** кажува за нејзината јачина

При растворање на СЛАБА киселина „**HA**„ (пример HCN, или CH₃COOH) во вода, протоните т.е. H⁺ јоните доаѓаат и од дисоцијацијата на слабата киселина “**HA**” и од **ДИСОЦИЈАЦИЈАТА** на **ВОДАТА H₂O**

ЗАПАМТИ: Доколку вредноста на **K_a** на киселината е **НАЈМАЛКУ ДВА РЕДА НА ВЕЛИЧИНА** поголема од **K_w**, тогаш **ДОМИНАНТЕН ИЗВОР НА H⁺ јони е КИСЕЛИНАТА „HA„** и притоа протоните **H⁺** добиени од дисоцијацијата на водата **СЕ ЗАНЕМАРУВААТ** (важи ако концентрацијата на „**HA**„ е поголема од 0.0001 mol/L)

КАКО СЕ ПРЕСМЕТУВА рН на слаби киселини од типот „НА,,?

Прв чекор е РАВЕНКА НА РАМНОТЕЖА во вода:

ВОДАТА исто така дисоцира и нејзината дисоцијација може да се напише како

Од овие две равенки, може да сознаеме дека H^+ јоните потекнуваат И ОД ДИСОЦИЈАЦИЈАТА НА слабата киселина НА, но и ОД ДИСОЦИЈАЦИЈАТА НА ВОДАТА.

---Доколку H^+ јоните од дисоцијацијата на водата СЕ ЗАНЕМАРАТ (види Претходен слајд), тогаш ќе претпоставиме дека H^+ јоните ГЛАВНО доаѓаат од ДИСОЦИЈАЦИЈАТА НА СЛАБАТА КИСЕЛИНА “НА” рамнотежа #1.

Од равенката од (рамнотежа #1, може да согледаме дека БРОЈОТ (концентрацијата) на H^+ катјони е ИДЕНТИЧЕН Со бројот (КОНЦЕНТРАЦИЈАТА) на дисоцирани A^- анјони, т.е.

$$c(\text{H}^+) = c(\text{A}^-)$$

За рамнотежата на слабата киселина

Константата на рамнотежа е дефинирана со изразот

$K_a = [\text{H}^+] \times [\text{A}^-]/[\text{HA}]$ ....каде симболот “[ ]” т.е. средна заграда означува

РАМНОТЕЖНА КОЛИЧИНСКА (моларна) КОНЦЕНТРАЦИЈА

Бидејќи **кај слабите киселини од тип „HA„** важи дека **$[\text{H}^+] = [\text{A}^-]$**

Тогаш Изразот погоре за K_a може да го напишеме во форма

$$K_a = [\text{H}^+] \times [\text{H}^+]/[\text{HA}] \text{ или}$$

$$K_a = [\text{H}^+]^2/[\text{HA}]$$

Тука сега воведуваме **НОВА АПРОКСИМАЦИЈА:**

Ако знаеме дека киселината е **СЛАБО ДИСОЦИРАНА**, тогаш

Рамнотежната концентрација $[\text{HA}]$ е еднаква на ПОЧЕТНАТА КОНЦЕНТРАЦИЈА НА СЛАБАТА КИСЕЛИНА- $c_0(\text{HA})$

Соодветно со оваа последна апроксимација,
Можеме да напишеме израз што ќе ги поврзува константата на дисоцијација на Слабата киселина K_a , почетната концентрација на киселината $c_0(\text{HA})$ и Рамнотежната концентрација на протоните $[\text{H}^+]$, обединети во следниов израз

$$K_a = [\text{H}^+]^2 / c_0(\text{HA})$$

Со трансформација,
Овој последен израз, може да се пресмета
Рамнотежната концентрација на H^+ јоните
Преку изразот

$$[\text{H}^+]^2 = K_a \times c_0(\text{HA}) \text{ или}$$

$$[\text{H}^+] = \sqrt{K_a \times c_0(\text{HA})}$$

Оттука, откако ќе го пресметаме $[\text{H}^+]$ од горната равенка,
може да се пресмета и рН, со израз $\text{pH} = -\log[\text{H}^+]$

Од оваа равенка $[H^+] = \sqrt{K_a \times c_0(НА)}$

може да се пресмета и ПОЧЕТНАТА КОНЦЕНТРАЦИЈА

НА слабата киселина НА, САМО И САМО ДОКОЛКУ СЕ ИЗМЕРИ рН

На растворот (и се знае (од литература) константата на дисоцијација на Слабата киселина НА), според изразот

$$c_0(НА) = [H^+]^2 / K_a$$

Што значи ова во фармацевтска пракса?

Оваа последна равенка ОВОЗМОЖУВА ДА СЕ ПРЕСМЕТА

Почетната концентрација на дадена

Монопротонска киселина $c_0(НА)$, а со тоа и

МАСАТА на таа киселина НА, САМО СО МЕРЕЊЕ

на рН на растворот.

На овој начин, со лесна постапка може да Определиме

колкава е масата на активната Компонента на даден лек

“НА” во дадена Фармацевтска формулација.

Пример-НА може да е Аспирин, допамин, витамин С и сл.

ПОКРАЈ ТОА, Од релацијата

$$K_a = \frac{[H^+]^2}{c_o(НА)}$$

МОЖЕ да се пресмета и константата на дисоцијација на дадена Монопротонска киселина НА, доколку се знае ПОЧЕТНАТА КОНЦЕНТРАЦИЈА на “НА”, т.е. $c_o(НА)$ и доколку СЕ ИЗМЕРИ рН на водениот раствор во кој ќе ја раствориме киселината “НА”.

Бидејќи $pH = -\log[H^+]$,

одтука тоа што се бара во горната равенка-рамнотежната концентрација на H^+ јоните т.е. $[H^+]$ се пресметува како

$$[H^+] = 10^{-pH}$$

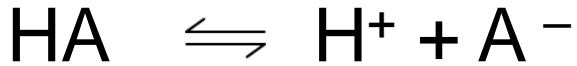
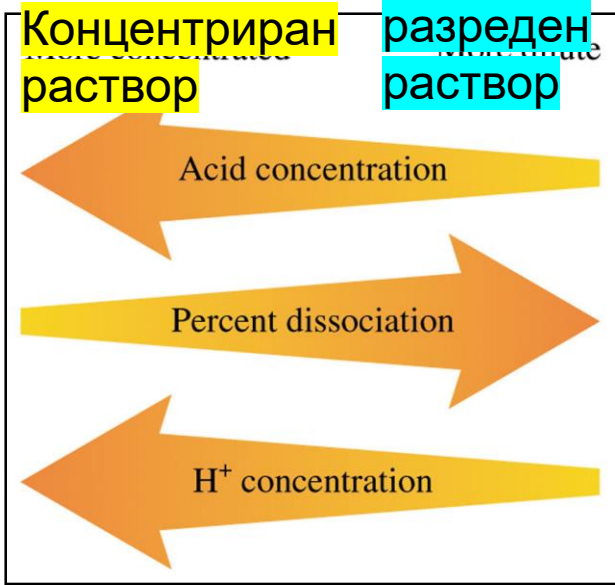
Потоа оваа вредност за $[H^+]$ се внесува во горната равенка за K_a

Пример: Пресметај колку е **pH** на **воден раствор**, ако во 100 милилитри раствориме 100 милиграми аспирин. Аспирин е монопротонска киселина. Константата на дисоцијација **K_a** на аспиринот е 0.002 mol/L. Моларната маса **M** на аспирин е 180 g/mol

Почетната концентрација на оцетна киселина $\text{CH}_3\text{CO}_2\text{H}$ со концентрација од 1 Mol/L. Пресметај го рН на тој раствор. K_a на оцетна киселина е 1.8×10^{-5}

Ефект на РАЗРЕДУВАЊЕ врз % на дисоцијација на [H⁺] и pH

Le Chatelier's Принцип:

Колку е ПОРАЗРЕДЕН РАСТВОР (помала концентрација) на некоја СЛАБА киселина, толку **ПОГОЛЕМ Е СТЕПЕНОТ НА ДИСОЦИЈАЦИЈА**

Кога на систем што е ВО РАМНОТЕЖА, се случи ПРОМЕНА ВО КОНЦЕТРАЦИЈА на некој од учесниците во рамнотежата, СИСТЕМОТ СЕ ПОМЕСТУВА на СПРОТИВНА СТРАНАТА од РАМНОТЕЖАТА ЦЕЛ ДА ЈА ВОСПОСТАВИ првобитната рамнотежас

СИЛНИ БАЗИ (ХИДРОКСИДИ)

СИЛНА БАЗА ЦЕЛОСНО ДИСОЦИРА ВО ВОДА и дава соодветно количество на $\text{OH}^-(aq)$ јони.

Натриум Хидроксид (NaOH) или KOH се силни бази:

Од равенката погоре, дознаваме дека, на пример, со растворање на **0.10 mol** на NaOH во **1.0 L** вода се добива раствор во кој концентрацијата на OH^- јоните ќе биде **0.10 mol/L**.

Оттука, може да се пресмета pOH и pH според изразите.

$$[\text{H}^+][\text{OH}^-] = K_w$$

$$[\text{H}^+] = K_w / [\text{OH}^-] = 10^{-14} / 10^{-1} = 10^{-13}$$

$$[\text{OH}^-] = 10^{-1} \text{ mol/L} \quad [\text{H}^+] = 10^{-13} \text{ mol/L}$$

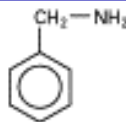
$$\text{pOH} = 1$$

$$\text{pH} = 13$$

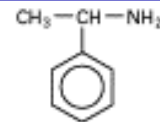
СЛАБИ БАЗИ----ВАЖНОСТ ВО ФАРМАЦИЈАТА

**ОГРОМЕН број на
Активни супстанции
Во голем број лекови
Се АМИНИТЕ
Кои се најчесто
СЛАБИ БАЗИ
(може да примат
Протон H+ јон)**

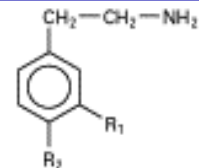
**Тие може да се
Сретнат како
аналгетици,
Анестетици
Инхибитори на
Рецептори
Диуретици....**

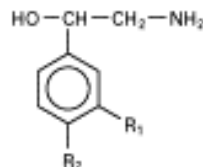
Benzylamine

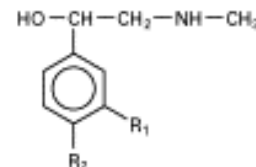
1-Phenylethylamine

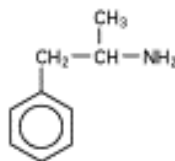
2-Phenylethylamine $R_1=R_2=H$
Tyramine $R_1=H; R_2=OH$
Dopamine $R_1=OH; R_2=OH$
3-Methoxytyramine $R_1=OCH_3; R_2=OH$
3,4-Dimethoxyphenethylamine $R_1=R_2=OCH_3$

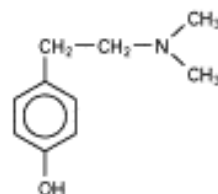
β -Hydroxyphenethylamine $R_1=R_2=H$
Octopamine $R_1=H; R_2=OH$
Noradrenaline (norepinephrine) $R_1=R_2=OH$
Normetanephrine $R_1=OCH_3; R_2=OH$

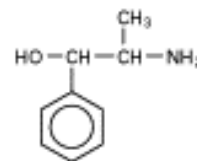
Synephrine $R_1=H; R_2=OH$
Adrenaline (epinephrine) $R_1=R_2=OH$
Metanephrine $R_1=OCH_3; R_2=OH$

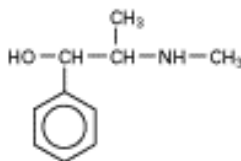
Amphetamine (Benzedrine)

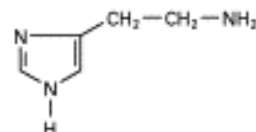
Orderine

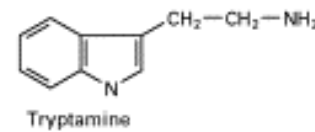
Norephedrine (erythro)
Nor-*D*-ephedrine (threo)

Ephedrine (erythro)
D-Ephedrine (threo)

Histamine

Tryptamine

pOH и pH на СЛАБИ БАЗИ

B = слаба База, пример NH_4OH

K_b е константа на БАЗИЦИТЕТ на базата B

$$K_b = [BH^+][OH^-]/[B]$$

Бидејќи $[BH^+] = [OH^-]$, а $[B] = c_0(B)$, каде $c_0(B)$ е почетната моларна концентрација на базата B, следи

$$K_b = [OH^-]^2/c_0(B) \quad \text{или}$$

$$[OH^-]^2 = K_b \times c_0(B)$$

$$[OH^-] = \sqrt{K_b \times c_0(B)}; \text{ а } pOH = -\log([OH^-])$$

ако $pH + pOH = 14$; за pH добиваме, $pH = 14 - pOH$

Табела: Константите на базицитет K_b на некои слаби бази

Name	Formula	Conjugate Acid	K_b
Ammonia	NH_3	NH_4^+	1.8×10^{-5}
Methylamine	CH_3NH_2	CH_3NH_3^+	4.38×10^{-4}
Ethylamine	$\text{C}_2\text{H}_5\text{NH}_2$	$\text{C}_2\text{H}_5\text{NH}_3^+$	5.6×10^{-4}
Aniline	$\text{C}_6\text{H}_5\text{NH}_2$	$\text{C}_6\text{H}_5\text{NH}_3^+$	3.8×10^{-10}
Pyridine	$\text{C}_5\text{H}_5\text{N}$	$\text{C}_5\text{H}_5\text{NH}^+$	1.7×10^{-9}

ПРЕСМЕТКИТЕ ЗА pH и pOH за СЛАБИ БАЗИ се **аналогни** како пресметките за pH за слабите киселини.

Киселинско-Базна Рамнотежа

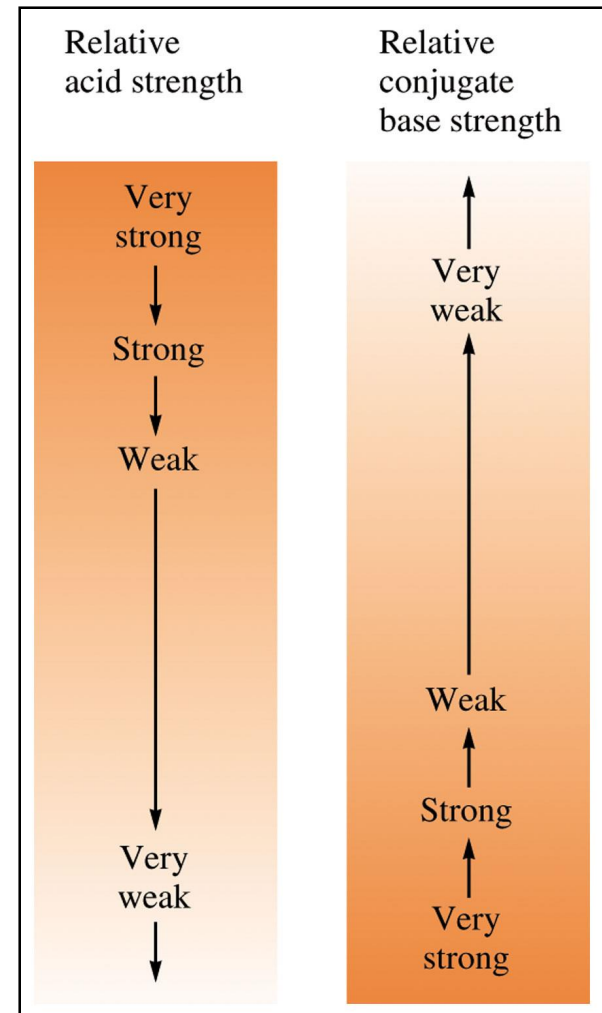
Јачина на базите

- Силните киселини имаат СЛАБИ коњуиграни бази
- Слабите киселини имаат силни коњуиграни бази

ЈАЧИНАТА НА БАЗАТА е ОБРАТНОПРОПОРЦИОНАЛНА од јачината на КОЊУГИРАНА КИСЕЛИНА; колку послаба киселина-толку посилна коњуиграна база и обратно

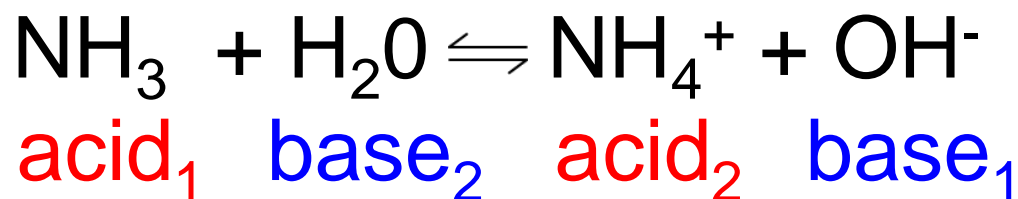
$$pK_a + pK_b = pK_w$$

ОВАА РЕЛАЦИЈА ВАЖИ ЗА СЕКОЈА ЕДНА КИСЕЛИНА И НЕЈЗИНА КОЊУГИРАНА БАЗА И ОБРАТНО.

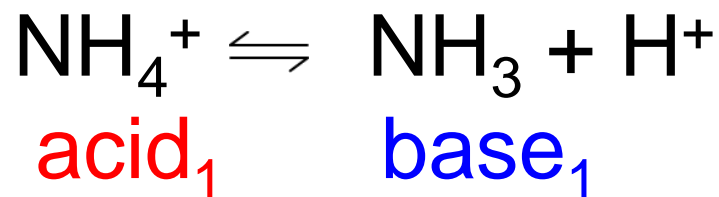

СЛАБИ БАЗИ-голем број ЛЕКОВИ што се АМИНИ („деривати на амонијак,,) се слаби бази

NH_3 е слаба база со $K_b = 1.8 \times 10^{-5}$

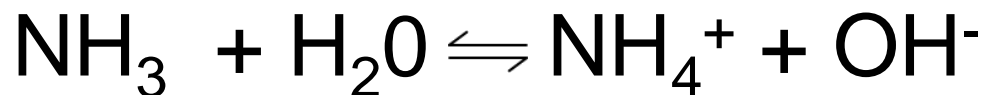

NH_4^+ е киселина $K_a = 5.6 \times 10^{-10}$

СЛАБИ БАЗИ

NH_3 е база, може да акцептира H^+ јон $K_b = 1.8 \times 10^{-5}$

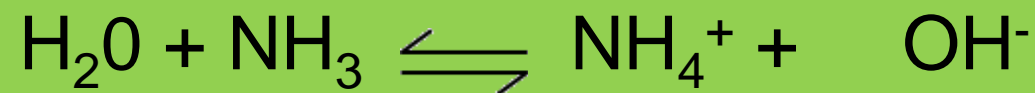
NH_4^+ е киселина $K_a = 5.6 \times 10^{-10}$

$$K_a \times K_b = K_w = (5.6 \times 10^{-10}) (1.8 \times 10^{-5}) = 10^{-14}$$

$$\text{p}K_a + \text{p}K_b = \text{p}K_w = (9.25) + (4.75) = 14$$

Задача: Ако во воден раствор имаме амонијак со почетна моларна концентрација од 0.1 mol/L NH_3 , **ПРЕСМЕТАЈ ГО pH на тој воден раствор**

АМОНИЈАК е СЛАБА БАЗА!!!
 K_b на амонијак е $= 1.8 \times 10^{-5}$

од рамнотежата погоре ја дефинираме p-ката за K_b

$K_b = \frac{[\text{OH}^-] \times [\text{NH}_4^+]}{[\text{NH}_3]}$. Ако знаеме од равенката на рамнотежа

дека $[\text{OH}^-] = [\text{NH}_4^+]$, тогаш добиваме

$K_b = \frac{[\text{OH}^-]^2}{[\text{NH}_3]}$ ...И ако направиме апроксимација дека

РАМНОТЕЖНАТА КОНЦЕНТРАЦИЈА $[\text{NH}_3]$ на амонијакот е

идентична со ПОЧЕТНАТА КОНЦЕНТРАЦИЈА $c_0(\text{NH}_3)$, т.е $[\text{NH}_3] = c_0(\text{NH}_3)$

тогаш добиваме,

$$[\text{OH}^-]^2 = K_b \times c_0(\text{NH}_3) \text{ или}$$

$$[\text{OH}^-] = \sqrt{K_b \times c_0(\text{NH}_3)}$$

-> Според тоа, прво ќе го пресметаме pOH според изразот

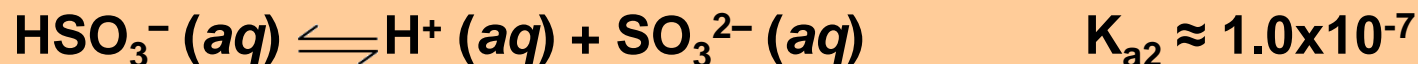
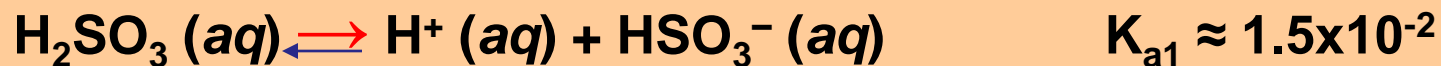
-> $\text{pOH} = -\log[\text{OH}^-]$, ...а потоа и pH според изразот

$$\text{pH} = 14 - \text{pOH}$$

**ПОЛИ-
ПРОТОНСКИ
СЛАБИ
КИСЕЛИНИ**

Name	Formula	k_{a1}	k_{a2}	k_{a3}
Ascorbic acid	$H_2C_6H_6O_6$	$7.9 \cdot 10^{-5}$	$1.6 \cdot 10^{-12}$	
Arsenic acid	H_3AsO_4	$5 \cdot 10^{-3}$	$8 \cdot 10^{-8}$	$6 \cdot 10^{-10}$
Carbonic acid	H_2CO_3	$4.3 \cdot 10^{-7}$	$4.8 \cdot 10^{-11}$	
Hydrosulfuric acid	H_2S	$1.0 \cdot 10^{-7}$	$\sim 10^{-19}$	
Oxalic acid	$H_2C_2O_4$	$6.5 \cdot 10^{-2}$	$6.1 \cdot 10^{-5}$	
Phosphoric acid	H_3PO_4	$7.5 \cdot 10^{-3}$	$6.2 \cdot 10^{-8}$	$4.8 \cdot 10^{-13}$
Борна киселина	H_3BO_3	5×10^{-10}	1×10^{-14}	
Sulfurous acid	H_2SO_3	$1.5 \cdot 10^{-2}$	$1.0 \cdot 10^{-7}$	

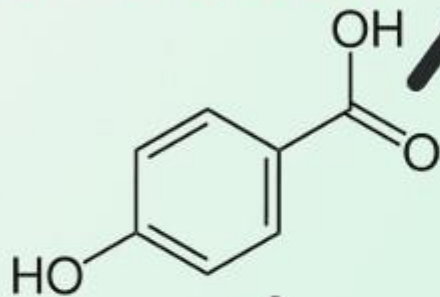
Пример Рамнотежи во вода кај една ди-протонска киселина

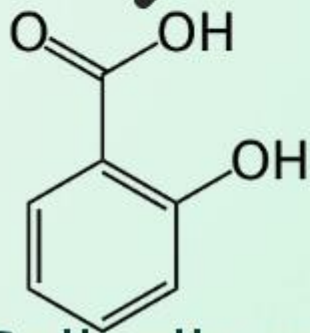
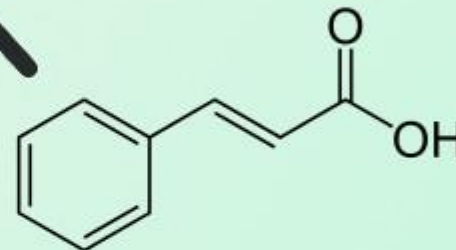
ПОЛИ-ФЕНОЛИТЕ се слаби полипротонски киселини
---тие се важни антиоксиданти присутни како активни компоненти
Во голем број суплементи и лекови-----

Phenolic acids

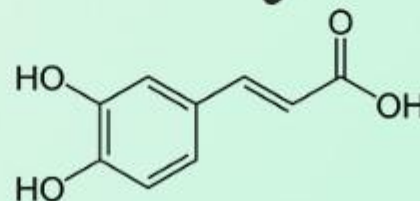
Benzoic acid

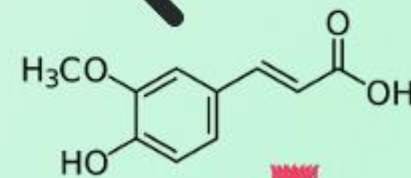
Cinnamic acid

Salicylic acid

Caffeic acid

ПОЛИ- ПРОТОНСКИ КИСЕЛИНИ

Кај полипротонските киселини, СЕКОГАШ ВАЖИ ДЕКА
КОНСТАНТИТЕ НА ДИСОЦИЈАЦИЈА СЕ ДВИЖАТ ПО ОВОЈ
РЕДОСЛЕД $K_{a1} > K_{a2} > K_{a3} \dots$

TABLE 7.4 Stepwise Dissociation Constants for Several Common Polyprotic Acids

Name	Formula	K_{a1}	K_{a2}	K_{a3}
Phosphoric acid	H_3PO_4	7.5×10^{-3}	6.2×10^{-8}	4.8×10^{-13}
Arsenic acid	H_3AsO_4	5×10^{-3}	8×10^{-8}	6×10^{-10}
Carbonic acid*	H_2CO_3	4.3×10^{-7}	4.8×10^{-11}	
Sulfuric acid	H_2SO_4	Large	1.2×10^{-2}	
Sulfurous acid	H_2SO_3	1.5×10^{-2}	1.0×10^{-7}	
Hydrosulfuric acid†	H_2S	1.0×10^{-7}	$\approx 10^{-19}$	
Oxalic acid	$\text{H}_2\text{C}_2\text{O}_4$	6.5×10^{-2}	6.1×10^{-5}	
Ascorbic acid (vitamin C)	$\text{H}_2\text{C}_6\text{H}_6\text{O}_6$	7.9×10^{-5}	1.6×10^{-12}	

*This is really $\text{CO}_2(aq)$.

†The K_{a2} value for H_2S is quite uncertain. Its small size makes it very difficult to measure.

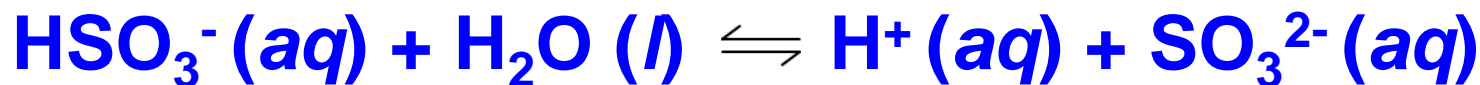
ПОЛИПРОТОНСКИ КИСЕЛИНИ-некои дефиниции и правила

1. Полипротонските киселини **донираат ПОВЕЌЕ** од еден протон.
2. Протоните од овие киселини се донираат во *повеќе чекори, но не одеднаш*
3. Од вредностите на константите на ацидитет (или константите на рамнотежа на поединечнит ечекори на дисоцијација), **МОЖЕ** да се определи концентрацијата на сите честички во раствор, доколку се знае pH.

ПРИМЕР: Дисоцијација на слаба Сулфуреста киселина

$$K_{a1} = 1.5 \times 10^{-2}$$

$$K_{a2} = 1. \times 10^{-7}$$

Константата на рамнотежа K_{a1} за првиот чекор на дисоцијација на оваа Киселина се дефинира како:

$$K_{a1} = [\text{H}^+] \times [\text{HSO}_3^-] / [\text{H}_2\text{SO}_3] \quad (1)$$

Доколку од оваа равенка (1) го дефинираме изразот за концентрацијата Рамнотежна на $[\text{HSO}_3^-]$, тој израз ќе биде:

$$[\text{HSO}_3^-] = K_{a1} \times [\text{H}_2\text{SO}_3] / [\text{H}^+] \quad (2)$$

Константата на рамнотежа K_{a2} за првиот чекор на дисоцијација на оваа Киселина се дефинира како:

$$K_{a2} = [\text{H}^+] \times [\text{SO}_3^{2-}] / [\text{HSO}_3^-] \quad (3)$$

Ако сега, во равенката (3) го замениме изразот (2) за $[\text{HSO}_3^-]$, тогаш ќе ја добиеме равенката (4) и ќе може да го изведеме изразот за $[\text{H}^+]$

$$K_{a2} = [\text{H}^+] \times [\text{H}^+] [\text{SO}_3^{2-}] / K_{a1} \times [\text{H}_2\text{SO}_3] \quad (4) \quad \text{или}$$

$$K_{a2} = [\text{H}^+]^2 \times [\text{SO}_3^{2-}] / K_{a1} \times [\text{H}_2\text{SO}_3] \quad (5)$$

Од равенката (5) сега можеме да го изведеме изразот за рамнотежната Концентрација на $[H^+]$ јоните и тој израз ќе изгледа вака:

$$[H^+]^2 = K_{a2} \times K_{a1} \times [H_2SO_3] / [SO_3^{2-}] \quad (6)$$

Или ако земеме дека $[H_2SO_3] = c_0(H_2SO_3)$, каде $c_0(H_2SO_3)$ е почетната концентрација на H_2SO_3

$$[H^+] = \sqrt{K_{a2} \times K_{a1} \times c_0(H_2SO_3) / [SO_3^{2-}]} \quad (7)$$

Оваа последна равенка (7) може да се примени за пресметување на концентрациите на $[H^+]$, $c_0(H_2SO_3)$ и $[SO_3^{2-}]$, доколку Два од овие параметри се познати, и доколку се знаат Вредностите на K_{a2} и K_{a1} од литература....

ЗА ВАС

ЗА ДОМА за следен час...

**...да ги изведите изразите
за слаба база што содржи**

две ОН групи

од типот $M(OH)_2$ —пример $Ca(OH)_2$

**по аналогија за изразите за $[H^+]$ за
дибазни (т.е. дворпотонски) киселини од оваа
лекција**

**Внимавај: кај базите со две ОН групи имаме
константи на
базицитет K_{b1} и K_{b2}**

LITERATURE

1. V. Mirceski, S Komorsky Lovric, M. Lovric, Square-wave voltammetry, Theory and Application, 2007.
2. **R. Gulaboski** and L. Mihajlov, "Catalytic mechanism in successive two-step protein-film voltammetry—Theoretical study in square-wave voltammetry", ***Biophys. Chem.*** 155 (2011) 1-9.
3. **R. Gulaboski**, M. Lovric, V. Mirceski, I. Bogeski and M. Hoth, "Protein-film voltammetry: a theoretical study of the temperature effect using square-wave voltammetry.", ***Biophys. Chem.*** 137 (2008) 49-55.
4. **R. Gulaboski**, "Surface ECE mechanism in protein film voltammetry—a theoretical study under conditions of square-wave voltammetry", ***J. Solid State Electrochem.*** 13 (2009) 1015-1024.
5. Scholz, F.; Schroeder U.; **Gulaboski R**, *Electrochemistry of Immobilized Particles and Droplets*, Springer Verlag, New York, pp. 1-269, 2005
6. **Gulaboski, R.** Pereira, C. M. In *Electrochemical Methods and Instrumentation in Food Analysis*, in *Handbook of Food Analysis Instruments*, Otlés, S. (ed.) Taylor & Francis, 2008 and 2015 2nd Edition
7. **R. Gulaboski**, "Theoretical contribution towards understanding specific behaviour of “simple” protein-film reactions in square-wave voltammetry”, ***Electroanalysis***, 31 (2019) 545-553
8. **R. Gulaboski**, P. Kokoskarova, S. Petkovska, Time independent methodology to assess Michaelis Menten constant by exploring electrochemical-catalytic mechanism in protein-film cyclic staircase voltammetry, ***Croat. Chem. Acta***, 91 (2018) 377-382.
9. V. Mirceski, D. Guziejewski, L. Stojanov, **R. Gulaboski**, Differential Square-Wave Voltammetry, ***Analytical Chemistry*** (2019) <https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/acs.analchem.9b03035>.
10. Scholz, F, Schroeder U, **Gulaboski R**, A Domenech-Carbo, *Electrochemistry of Immobilized Particles and Droplets, Experiments with Three-phase Electrode*, Springer Verlag, New York, pp. 2nd Edition, 2015

11. **R. Gulaboski**, V. Mirceski, R. Kappl, M. Hoth, M. Bozem, "Quantification of Hydrogen Peroxide by Electrochemical Methods and Electron Spin Resonance Spectroscopy" *Journal of Electrochemical Society*, 166 (2019) G82-G101.
12. **Rubin Gulaboski**, Valentin Mirceski, Milivoj Lovric, Square-wave protein-film voltammetry: new insights in the enzymatic electrode processes coupled with chemical reactions, *Journal of Solid State Electrochemistry*, 23 (2019) 2493-2506.
13. Milkica Janeva, Pavlinka Kokoskarova, Viktorija Maksimova, **Rubin Gulaboski**, Square-wave voltammetry of two-step surface redox mechanisms coupled with chemical reactions-a theoretical overview, *Electroanalysis*, 31 (2019) 1488-1506
14. **Gulaboski Rubin**, Milkica Janeva, Viktorija Maksimova, "New Aspects of Protein-film Voltammetry of Redox Enzymes Coupled to Follow-up Reversible Chemical Reaction in Square-wave Voltammetry", *Electroanalysis*, 31 (2019) 946-956 .
15. P. Kokoskarova, M. Janeva, V. Maksimova, **R. Gulaboski**, "Protein-film Voltammetry of Two-step Electrode Enzymatic Reactions Coupled with an Irreversible Chemical Reaction of a Final Product-a Theoretical Study in Square-wave Voltammetry", *Electroanalysis* 31 (2019) 1454-1464.
16. P. Kokoskarova, **R. Gulaboski**, Theoretical Aspects of a Surface Electrode Reaction Coupled with Preceding and Regenerative Chemical Steps: Square-wave Voltammetry of a Surface CEC' Mechanism, *Electroanalysis* (2019)doi.org/10.1002/elan.201900491
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/elan.201900491>

17. V. Mirceski, D. Guzijewski and **R. Gulaboski**, Electrode kinetics from a single square-wave voltammograms, *Maced. J. Chem. Chem. Eng.* 34 (2015) 1-12.
18. **R. Gulaboski** and V. Mirceski, New aspects of the electrochemical-catalytic (EC') mechanism in square-wave voltammetry, *Electrochim. Acta*, 167 (2015) 219-225.
19. V. Mirceski, A. Aleksovska, B. Pejova, V. Ivanovski, B. Mitrova, N. Mitreska and **R. Gulaboski**, Thiol anchoring and catalysis of Gold nanoparticles at the liquid-liquid interface of thin-organic film modified electrodes", *Electrochem Commun.* 39 (2014) 5-8
20. V. Mirceski, Valentin and **R. Gulaboski**, Recent achievements in square-wave voltammetry (a review). *Maced. J. Chem. Chem. Eng.* 33 (2014). 1-12.
21. V. Mirceski, **R. Gulaboski**, M. Lovric, I. Bogeski, R. Kappl and M. Hoth, Square-Wave Voltammetry: A Review on the Recent Progress, *Electroanal.* 25 (2013) 2411–2422.
22. V. Mirčeski and **R. Gulaboski**, “A Theoretical and Experimental Study of Two-Step Quasireversible Surface Reaction by Square-Wave Voltammetry” *Croat. Chem. Acta* 76 (2003) 37-48.
23. V. Mirčeski, **R. Gulaboski** and F. Scholz, “Determination of the standard Gibbs energies of transfer of cations across the nitrobenzene|water interface utilizing the reduction of Iodine in an immobilized droplet“ *Electrochem. Commun.*, 4 (2002) 814-819.
24. **R. Gulaboski**, F. Borges, C. M. Pereira, M. N. D. S. Cordeiro, J. Garrido and A. F. Silva, Voltammetric insights in the transfer of ionizable drugs across biomimetic membranes: recent achievements., *Comb. Chem. High Throughput Screen.* 10 (2007) 514-526.